

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Eusebiu Tu Pamphilu Ekklesiastikē Istoría

Eusebius <Caesariensis>

Mogvntiae, 1672

XVI. De rebus in meliorem statum conversis.

urn:nbn:de:hbz:466:1-14478

verant, protinus capti gravissimis verberibus afficiebantur, & tormentis atq; unguulis latera fulcantibus, omnique cruciatuum genere interrogabantur, utrum ab hostibus venirent: tandemque crucis supplicio aut incendio necabantur. Jam clypei & lorica, tela & hasta, aliaque ejusmodi bellorum instrumenta ubique comparabantur. Adhuc triremes & arma ad navales pugnas accommodata passim instruebantur. Nec aliud quicquam expectare unusquisque poterat quam quotidianam hostium incurfionem. Fames posthac pestisque supervenit, de quibus suo loco ac tempore dicturi sumus.

A Ἰσὴν ποθὲν καταπνεύσασθαι, μὴ ἐχὶ πάσαις αἰκίαις ὑπαγεῖσθαι, ἐρεβλεμμένους κὶ τὰς πρὸς ἐχθροὺς καὶ ἀξαιόμενους. βασινοὺς τε παρὰ τὴν μὴ ἄρα πρὸς τῶν δι' ἐναντίας ἐχθρῶν κινεῖται ἀνακλειόμενους. κὶ τέλει, σωρῆς ἢ τῆς πυρὸς ὑπαγομένους κολάσει. ἀσπίδων ἐπιτέτοις κὶ θωρακῶν ὑποσκηδαι, βελῶν τε κὶ δορυπέων κὶ ἄλλης πολεμικῆς ὑποσκευῆς ἐτοιμασίᾳ, τετήρων τε κὶ τῶν κῆ νηυσὶν ὀπλων κῆ πάντα συνεκροθῆντο τόπον ἐν ἄλλοι παντὶ τῷ πρὸς δοκάνῃ πολεμίας κῆ πᾶσαν ἔφοδον ἡμέραν. τέτοις κὶ οὕτως ταῖς

B λιμῶς τε κὶ λοιμῶς ἐγκατασκήπει. ἀπὸ κῆ κερὸν ἰσορήθμεν τὰ δέοντα.

CAPUT XVI.

De rebus in meliorem statum restitutis.

Huc refer Niceph. 1. 7. c. 22.

Hæc sunt quæ toto persecutionis illius tempore contigerunt. Quæ quidem persecutio ope divini Numinis, anno tandem decimo prorfus sedata est, cum post octavum annum aliquantisper remittere cœpisset. Postquam enim cælestis Dei gratia benigno nos ac propitio vultu respexit, tum Principes illi ipsi qui persecutionem adversus nostros primum commoverant, repente præter omnium spem mutatâ sententiâ palinodiam cecinerunt; humanis erga nos edictis & mitissimis constitutionibus, ardentissimum persecutionis incendium restinguentes. Neque verò humanum quidquam, neque Imperatorum (quod aliquis fortè suspicari posset) clementia & commiseratio, hujusce rei causa exstitit. Quippe cum illi ab ipso persecutionis exordio ad id usque temporis, plura in dies & acerbiora in nos excogitarent; varia subinde suppliciorum adversus nostros genera & machinamenta commenti. Verùm manifesta præsentia divini Numinis, quod cum populo quidem suo jam redierat in gratiam; ipsum verò auctorem malorum & totius persecutionis atque improbitatis antesignanum infensius persequerentur, id tandem effecit. Etsi enim hac ita fieri oportebat juxta divinæ voluntatis arbitrium, tamen ut ait Scriptura: *Matth. 18.* Væ illi per quem scandalum evenit. Illum igitur poena cælitus inflicta corripuit, ab ipsis exorsa carnibus, & ad animam usque progressa. Repente enim circa media occultiorum

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΙΣ΄.

Περί τῆς ἐπιτοκῆς τῶν σφαλαμάτων μετῴρων.

Τοιαῦτ' ἦν τὰ διὰ παντός τῶν διωγμῶν ὑποδραστήματα. δεκάτῳ μὲν εἴκει σιωπῆς χάριτι παντελῶς πεπαυμένους. λαφῶν γὰρ μὲν ὄγδοον ἐπέσκαρξάμενους. ὡς γὰρ τῆς ἡμᾶς Ἐπισκοπῆν ἐμυθῆν καὶ ἰλεω ἡδέια κὶ ἐξῆν ἡμεῖς χάρις ἐνεδείκνυτο, τότε δὴ τὰ καὶ κατ' ἡμᾶς ἀρχοῦντες, αὐτοὶ δὲ ἐκείνοι δι' ὅσα πάλαι τῶν κατ' ἡμᾶς ἐπηγεῖτο πολέμων ὑποδραστήματα μετὰ ἐμῶν τὴν γνώμην ἐκλιπῶσαν ἡδον. χρεστοὺς ἀπὸ τῆς ἀσφαμασίου καὶ διατάμασιν ἡμερησίου, τῆς πρὸς μέγα ἀφθεῖσαν τῶν διωγμῶν πυρκαϊῶν σπινυῶτες. ὅσην ἀνθρώπων δὲ πὶ τέτοις κατὰ αἶπον. ἐδ' οἶκος, ὡς ἀν φαίνης, ἢ Φίλων Ἰρωπία τῶν δεχόμενων, πολλῶν δὲ πλεονόσημερα καὶ χαλεπώτερα δεχόμενοι εἰς σπινυῶ τῶ καὶ κατ' ἡμῶν αὐτοῖς ἐπενοσσοποικλωτέροις μηχαναῖς ἄλλο τε ἄλλως τὰς κατ' ἡμῶν αἰκίας Ἰππικανερῶν. ἀλλ' αὐτῆς γε τῆς θείας ἀσφαμασίας ἐφανῆς ἐπίσκεψις, τῶ μὲν αὐτῆς καταλαττομένης λαφ. τῶ δ' αὐθέντη τῶν κακῶν ἐπιξίσσης κὶ πρῶτος αὐτῆς τῶ παντός διωγμῶ κακίας Ἰππικολογμένης. καὶ γὰρ εἴ τι ταῦτ' ἐχρῆν κατὰ θεῖαν χρεῖαν κείσθαι, ἀλλὰ ἐκείνῳ ὁ λόγος, δι' ἐτὸ σκάνδαλον ἐρχεσθαι μετασιγῆν αὐτὸν θεῖατος κολάσει. ὅτι αὐτῶν αὐτὰ καταρξάμενη σαρκός, κὶ μέγχι τῆς ψυχῆς ἀφελθῆσα. ἀρῶα μὲν γὰρ ἀπὸ τῶ μέσα τῶν διωγμῶν Ἰσσηματῶν διότι αὐτῶν

GALERIUS.

γίνεται αἰσά. εἴθ' ἔλκω ἐν βάθει σφυγσῶ-
δ' ἐξ ἡτέτων ἀνιάτος νομῆ κ' τῶν ἐνδοτάτω
σπλαγχνῶν ἀφ' ὧν ἀλέκλον ἡ πλήθος σκα-
ρλικῶν βρύνει, θανατῶδ' ἡ τε ὀδμὴν ἀποπνέει,
τὸ πάντος ὄγκω τῶν σωμάτων ἐκ πολυτρο-
φίας αἰσά καὶ παρὰ τῆς νόσῃ εἰς ὑπερβολὴν
πλήθες πιμελῆς μελαεβλικότος ἦν τότε κα-
ταπαύσαν, ἀφόρητον καὶ φεικτέατην τοῖς
πλησύνουσι παρέχειν τῶν θείων, ἰατρῶν δ' ὄντων
οὐκ ἔμεν, ἐδ' ὄλως ὑπομένειν τὴν τὴ δυσώδ' ας
ὑπερβαλῆσαν ἀτοπίαν οἰοῖτε, κατεσφάθηον-
το, οἱ δ' ἰδιωδ' ἡκόθ' ἔπαυλος ὄγκω κ' εἰς ἀνέλ-
πιστον Σωτηρίας διποτεπληκότος μηδ' ἐν ἔπι-
κροφῆν δ' ἠάμφοι, ἀνηλεῶς ἐκλείνοντο.

A corporis partium loca abscessus ei na-
scitur: ulcus deinde in imo fistulosum.
Utriusque insanabilis morfus intima vi-
scera depascebatur. Ex his incredibilis
vermium multitudo scaturiens, lethalem
exhalabat foetorem. Quippe illi etiam
ante hunc morbum, tota corporis
moles ob nimiam alimenti copiam in
immenfam quandam pinguedinem ex-
creverat: quæ tunc temporis in tabem
soluta, horrendum & intolerabile spe-
ctaculum adstantibus præbebat. Ex me-
dicis verò, alii quidem cum nec ipsam
odoris gravitatem sustinere possent, in-
terficiebantur: alii cum nullum reme-
dium afferre possent, ut potè tota cor-
poris mole tumefacta, nec ulla jam spe
salutis relicta; ob id ipsum crudeliter
necabantur.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΙΖ.

Πρὸς τὸν κράτεω παλινωδίας.

Καὶ δὴ τὸς ἔτοις παλαίων κακοῖς, σωμα-
τικῶν ἰσχει, σωματικῶν δ' ὄντων εἰς ἑαυτὸν
τῆ δ' αἰσά, πρῶτα μὲν ἀνθ' ἡμολογῆτο τὰ
τῶν ὄλων Θεῶν εἶτα τὰς ἀμφοῖν αὐτὸν ἀνακα-
λίστας, μηδ' ἐν ὑπερβαλῆσαν τὸν κ' τῶν χειρῶν
ἠὲν ἀποπαύσαι διαγωγὸν, νόμω τε καὶ δόγμα-
τι βασιλικῶ τὰς ἐκκλησίας αὐτῶν οἰκοδο-
μεῖν ἔπιπαύειν τε καὶ τὰ σωτήρη διαπράτ-
τεω, εὐχὰς ὑπὲρ τὴ βασιλείῃ ποιηθῆναι,
πρῶτα μὲν ἀντὶ γέν' ἔργα τῶ λόγῳ παρη-
κλυθῆναι, ἡπλωθ' κ' πόλεις βασιλικὰ
διατάματα, τὴν παλινωδιαν τῶν καθ' ἡμᾶς
τῶτον φερέχοντα τὸν τρέπον. Αὐτοκράτωρ
Καῖσαρ Γαλέριος Οὐαλέριος Μαξιμῖνος.
Αἰκίλιος, Σεβαστός, Αρχιερεὺς μέγιστος. Γερ-
μανικός Μέγιστος, Αἰθιοπικός Μέγιστος, Θη-
βαϊκός Μέγιστος, Σαρματικός Μέγιστος, πεν-
τάκις Περσῶν Μέγιστος, δις Καρπῶν Μέγιστος,
ἑξάκις Ἀρμενίων Μέγιστος, Μήδων Μέγιστος,
Ἀδιαβηνῶν Μέγιστος. Δημαρχικῆς ἑξουσίας
τὸ εἶκος ὁ Αὐτοκράτωρ ἐν ἑκαταδ' ἐκάστον ὑ-
πατάτο τὸ ὄδδον. Πατὴρ πατεῖδ' ὄ. Αἰθιοπία-
τος. καὶ Αὐτοκράτωρ Καῖσαρ Φλαύιος
Οὐαλέριος Κωνσταντῖνος. Εὐσεβής, Εὐλυχῆς,
Αἰκίλιος, Σεβαστός. Αρχιερεὺς Μέγιστος, Δη-
μαρχικῆς ἑξουσίας, Αὐτοκράτωρ τὸ Πέμπτον.
ὑπάτος, Πατὴρ πατεῖδος, Αἰθιοπίας καὶ αὐτο-
κράτωρ Καῖσαρ Οὐαλέριος Λικινιανός. Εὐσε-
βής, Εὐλυχῆς, Αἰκίλιος, Σεβαστός. Αρχιερεὺς

CAPUT XVII.

De Imperatorum palinodia.

Tandem verò adversus tot arumnas
conflictans, intelligere cœpit quæ
in cultores Dei admiserat scelera. Totâ
que mentis acie in semetipsum conver-
sa, primùm quidem Conditori omnium
Deo errorem suum confessus est. Con-
vocatis deinde palatî sui Proceribus,
absque ulla dilatione persecutionem
Christianorum cohibere eos jubet, &
Ecclesias illorum quantocius exstruere
Imperiali rescripto præcipit, quò Chri-
stiani sacra sua solito more peragere
possent, ac pro Imperatore preces ad
Deum fundere. Confestim igitur verba
subsequentibus factis, per singulas ur-
bes proposita sunt edicta, palinodiam
erga nos continentia in hunc mo-
dum.

Huc refer
Necph.
l. 7. c. 22.
& 23.

Imperator Cæsar Galerius Valerius
Maximianus Inviçtus, Augustus, Pon-
tífex Maximus, Germanicus Maxi-
mus, Ægyptiacus Maximus, Thebaï-
cus Maximus, Sarmaticus Maximus
quintum, Persicus Maximus, secun-
dò Carpicus Maximus, sextò Armenia-
cus Maximus, Medicus Maximus, A-
diabenicus Maximus, Tribunicia Potestatis XX. Imperator XIX. Consul
VIII. Pater patriæ, Proconsul. Et Im-
perator Cæsar Flavius Valerius Con-
stantinus, Pius, Felix, Inviçtus, Au-
gustus; Pontífex Maximus, Tribuni-
cia Potestatis V. Imperator V. Con-
sul, Pater patriæ, Proconsul. Et Im-
perator Cæsar Valerius Licinianus,
Pius, Felix, Inviçtus, Augustus, Pontífex
Rr ij